

Pretulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singlaritici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu V.

Ori-ce inserate, se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatimile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului „Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 19.

— Sibiu, Sambata 6/18 Martiu. —

1882.

Representatiunea

archiepiscopului si mitropolitului Miron Romanulu adresata in 2 Martiu a. c. către diet'a unghuresca, contra proiectului de lege a reformei gimnasielor si a scóleloru reale.

(Urmare si fine.)

„Proiectulu de lege emanandu din motivarea ministeriala, presupune despre institutetele confessionale de invetiamentu că deschidu terenu pentru ast-feliu de reutati morale si de intentiuni contrarie statului cari in fine numai prin o inchidere provisorie sau definitiva a instituteloru s'ar poté vindecá radicalmente. In cātu pentru biserica gr. or. rom. si a instituteloru ei de invetiamentu, provocandu la fidelitatea acestei biserici dovedita totdeauna fatia de tron si statu si la loialitatea ei nici cându abandonata, cauta se protestediu contra acelei presupuneri, facendu observarea: că, de cum-va intr'adeveru ar obveni in cutari institutete de invetiamentu ale cutarei biserici atari scaderi morale sau nisuintie contrarie statului, contra carora ar trebuí se se aplice remediulu si dojan'a cuprinsa in proiectulu de lege, atunci ast-feliu de institutete de invetiamentu nu ar trebuí numai definitivu inchise prin protestatea statului, ci atunci ar trebuí delaturate si acele autoritati superioare bisericesci cari nu sciú sau nu voescu a vindecá atari rele; dar fiindu că asia ceva nu se poté presupune despre nici o confessiune din patria, atunci dispositiunile severe ale proiectului de lege referitorie la aceste circumstantie, devenindu inarticulate, ar descrie relatiunile nostre interne cu asia colori, cari nu corespundu nici de cātu adeverului.

„Pe terenulu legislaturii mai noue este o aparintia caracteristica acea dispositiune a proiectului de lege, in virtutea careia gimnasia si scólele reale confessionale si preste totu confessiunile si bisericile nu au voia nici a cere nici a primí ajutorie si sprijinire materiala dela statuti esterne si dela domnitorii lor sau dela gubernelu lor. Precum se scie că aceste dispositiuni si-au luat initiativa dela unu casu obvenitu la unu gimnasiu gr. or. rom. si au devenitu materialu pentru unu

proiectu de lege, asia e si nedubitaveru, că ascutitulu loru este indreptatu deosebi contra trebiloru de invetiamentu ale bisericii gr. or. romane; că-ci desi potu obveni casuri singlaritice si din timpu in timpu se potu desvoltá atari relatiuni, cari indreptatescu pe regimu a refugiu la ast-feliu de dispositiuni intru interessulu mai inaltu alu statului, dar, a le atrage pe acestea din cerculu dreptului publicu intr'o lege de invetiamentu generalu, si totusi a face d'odata exceptiune in favorulu orduriloru unei religii impartasite in decursu de secolu de cele mai manóse favoruri, — acésta indegetedia acea intentiune, că bisericii gr. or. romane espuse de secolu lipseloru amarátorie, se i se detraga tóta possibilitatea d'a poté tiné concurintia in afacerile de infintiare si organizare a instituteloru, cu celelalte confessiuni cari, inca dela marea opera a intemeiarii tierii, parte folosescu manósele dotatiuni ale statului, parte mai tardiu, dar totusi in secolii trecuti, si-au eluptatu in statu ast-feliu de stare, carea li-a facutu possibila desvoltarea si positiunea favorabila materiala a loru de presinte; pana cându biserica gr. or. rom., numai mai tardiu eliberata si, din cauzele conlegate cu tristulu trecutu, remasa indreptu si in privintia materiala, e avisata eschisivu la crucerii ei proprii, lipsindu-se de ori-ce sprijinu din partea statului, incātu privescu ingrijirea instituteloru ei de invetiamentu.

„Biserica gr. or. rom. fidela si ascultatória fačia de statu totdeauna a stimatu legile tierii si in conformitate cu ele limbele ei oficióse, si a pusu mare ponderositate pe invetiarea deosebita a limbei magiare din partea tinerimei ei ce se pregatea pentru sciintiele mai inalte, nu numai pentru că acésta limba in timpulu mai noi a devenitu limb'a oficiósa a statului, ci si pentru aceea, pentru că in inprejurarile nostre limb'a magiara formedia unu considerabilu factoru alu culturei sciintifice; inse acele dispositiuni ale proiectului de lege: cum-cá in institutetele de invetiamentu confessionale in cari limb'a propuneri este nemagiara, atestatele despre esamenele de maturitate se nu se edé in limb'a de propunere a institutului, ci in cea magiara (§§. 38, 39), cum-cá mai incolo rigorósele candidatoru de professori se se tina asemenea in limb'a

magiara (§§. 69, 71) si se se pretinda preste totu dela fia-care professoru confessionalu cá — fara privire la obiectetele de invetiamentu — se cunósca limb'a si literatur'a magiara, cursulu desvoltarii ei si opurile scriitoriloru mai alesi magiari (§§. 60, 62, 69): tóte acestea sunt o pretensiune manata preste scopurile invetiamentului generalu, care (pretensiune) nu numai că taie in drepturile de autonomia a bisericii, ci inca tare ingreunedia calificabilitatea professoriloru confessionali, si dovedesce că intru interessulu limbei magiare cu ocaziunea precumpanirei dispositiuniloru primite in proiectulu de lege s'a lasatu din bagare de séma aceea, că si in afaceri de limba ori-ce pretensiune esagerata provóca displacere si poté nimici si cele mai bune intentiuni, cum-cá dara prin aplicarea de atari siliri limb'a magiara poté numai perde din poterea-i atragátoria, in locu se se faca placuta in cercuri cātu de largi si se-si póta ast-feliu asigurá o latire potentiata in generalu, precum mai-mai că succese acésta intre alte impregiurari limbei germane ce este mai indepartata de noi.

„Pana cându cestionatulu proiectu de lege de o parte pe limb'a magiara o impartasiesce de cele mai calduróse ingrijiri si de favoruri ce pestrecu indreptatirile, pana atunci de alta parte aprópe eschide possibilitatea cá, in sirulu tinerimei pupile a bisericeloru de nationalitate nemagiara, invetiaceii romanesci, si in deosebi aceia cari se pregatescu pentru carier'a de invetiatori si de preoti, se-si póta invetiá cu temeiu propri'a limba materna carea inse in tenórea legiloru sustatátorie si a statutului organicu alu bisericii gr. or. rom., provediutu cu altissim'a sanctiune, este unic'a limba oficiósa a bisericii in afacerile interne administrative si in mare parte si in coatingerea cu autoritatile; éra preste tóte acestea: scólele medie de nationalitate romana prin proiectulu de lege s'au adusu in acea stare abnormala: că limb'a loru de invetiamentu in adeveru poté fi cea romana (§. 79) dara si in acestu casu, limb'a propria romana se poté propune numai cá obiectu extraordinariu, in óre private (§§. 4, 5, 6, 7, 9, 77, 78).

„Fačia de ast-feliu de proiectu de lege care precum e si celu de sub intrebare — periclita ca-

Foisiór'a „Observatoriului“.

Hipocrisi'a.

Cātu de insielátorie sunt vorbele unoru ómeni! De câte ori nu este cineva victim'a acelora, ale caroru cuvinte pareau a inspirá mai multa incredere. Unde ai fi crediutu se gasesci bunetatea, nu dai de cātu peste o politetie rece: in loculu amiciei gasesci in realitate unu interessu inositoriu; in loculu iubirei, vanitatea si cochetari'a; in loculu devotamentului pentru o cauza nobila, orgoliulu secretu, ambitiunea mascata, interessulu meschinu; in loculu inocintiei, numai masc'a acesteia.

Unde este sinceritatea si adeverulu? Care trebue se fia coruptiunea ómeniloru, de vreme ce nu indrasnescu a se aretá asia cum sunt in realitate?

Éta ceea-ce se aude fórte adesea si, din nenorocire, cu fórte dreptu cuventu.

De aci nasce o neincredere generala chiaru intre ómenii a caroru virtute este reala. De aci se nascu banueli in contra ori carei fapte pe cari o lauda admiratiunea publica. Lumea e obicinuita a banuí reulu pretutindení. Acei cari se plangu mai multu in contra nesinceritatii ómeniloru, de multe ori sunt aceia care au a-si imputá mai multu defectulu hipocrisiei (faciariei).

Se fia ori-cine sinceru si se spuié daca a datu totdeauna altora esemplulu sinceritatii pe care o pretinde dela ceilalti. Óre vr'o gresiéla comisa in ascunsu n'a silitu pe nimeni a para in ochii lumii mai bunu de cātu este. Pentru a castigá favórea vr'unei persóne, pentru a ajunge la unu scopu, n'a facutu nimeni parada in vorbele lui, de simtieminte pe care nu le avé in ánima?

Cine n'a cautatu si n'a obtínutu amici'a unoru persóne in unulu din acele momente de bucuria, care facu pe omu mai expansivu, pe care mai in urma alte timpuri, alte impregiurari i le-au facutu indiferente sau

póte chiaru urite? Cine n'a inelatu, cātu de puçinu, ánimi pline de incredere, tineri care isi adusesera totu foculu juniei si poterea activitatii?

Aceia, pe cari ii acusamu sau pe care dispreitiulu nostru ii condamna, nu sunt mai rei de cātu noi.

Plangerile generale in contra hipocrisiei si ori-carui feliu de prefacátoria nu sunt de cātu prea fundate; aceste vitii amarescu pe cei ce sunt siliti a traf impreuna, inveninédia placerile cele mai curate, corumpu momentele cele mai pretióse, inspira misantropi'a si degustulu de ori-ce relatiune cu ómenii. Flagelulu prefacátoriei nu intristédia pe omu de cātu din cauza că se obicinuesce tinerimea se prefera sinceritatii si virtutii, prefacátoria indemánatica.

De aceea se gasescu mai multi ómeni hipocriti de cātu sinceri, de aceea afa mijloculu de a uní simtiualitatea cea mai comuna si dorintiele cele mai criminale cu unu esterioru onestu si cívilitiosu. In secretu facu tóte disordinile, suntu coplesiti de coruptiune si, in publicu, vorbescu de virtute, se silescu a face ilusiune altor'a, se insiéla ei singuri. Nenorociti! au pe obrazu masc'a sanetatii, pe cându in realitate béu otrav'a vitiului si au dejá mórtea in sinu: cându denuntia coruptiunea celor-lalti se acusa singuri, că-ci unu verme secretu le róde ánim'a.

Pentru ce cea mai mare parte dintre ómeni se esercita in art'a hipocrisiei? Din prudentia? Dar ce prudentia este a distruge celu mai mare bunu, sinceritatea? Prudentia este óre a mascá vitiile secrete, a ascunde unu reu care róde in locu d'a sterpi acele vitii, in locu d'a vindecá acelu reu? Prudentia este óre a se umilí omulu intr'atátu, in cātu se-i fia frica necontentitu d'a se aretá in tóta nerusinarea lui, a se condamná la o temere continua de a nu fi demascatu?

Hipocritulu, ori-care ar fi motivulu, se asemenea totdeauna cu ucigasiulu silitu a se ascunde in stufisurii dese sau in pesceri intunecóse pentru a nu fi prinsu.

Ce devine atunci triumfulu unui hipocritu cându aceia, pe care i-a insielatu unu momentu, ilu despre-

tuescu cându se dá pe fačia, si remane singuru cu rusinea si cu remusicarea. Viéti'a hipocritului nu este de cātu o contradictiune a omului cu elu insusi. Elu sémena cu actorii care nici odata nu se arata publicului asia cum sunt in realitate, ci, insarcinati cu roluri streine si reprezentandu totdeauna pe altii, sémena cu o moneta falsa fara valóre reala, care insiéla cu unu esterioru adeveratu pe omulu fara esperientia sau ne-atentu. Nimeni nuilu despretiuesce mai multu de cātu elu insusi in fundulu cugetului, că-ci nimeni nu cunósce mai bine secretulu nerusinarei sale.

Ori-ce ar întreprinde omulu, daca parascesce drumulu sinceritatii, se arunca pe drumuri pline de spini. Indata ce ia o masca, frica de a o vedé cadiendu i ilu condamna la o viétia turburata. Necontentitu se silesce a fi stapanu pe vorbele, pe privirile si gesturile lui. Ori cātu finetia ar intrebuintia cine-va cá se acopere cu masc'a inocintiei, onestitatii si bunetatii, simtiemintele sale jóse, este imposibilu cá duplicitatea, cá dorintia ce are de a se aretá mai bunu, cá virtutea sa falsa, cá totu acestu esterioru imprumutatu se nu ilu aduca in situatiuni neplacute. Se scie că nu totdeauna nóptea pastrédia secretele ce i s'au incredintiatu, dar cá de multe ori incredintédia dilei crimele la care a fostu martura. Asemenea este cunoscutu de toti, că und'a aduce la tiermure cadavrulu victimei inecate de o mána criminala, cá mána unui copilu, rupendu o pecete, care ascunde secrete profunde, dá pe fačia ceia ce n'a potutu descoperí ochiulu celu mai petrundietoriu.

Frica sótia nedespartita a hipocrisiei, inveninédia pe celu ce o possede. Totu ce se castiga cu mijloculu acesta nu este de cātu o rapire nelegitima, nu este de cātu rezultatulu insielatoriei. Ce e si mai tristu pentru unu hipocritu, este că nu poté avea fericeia amiciei, bunu nepretiuitu posedatu de omulu sinceru.

Ori-care i-ar fi indemánarea in art'a prefacátoriei este in elu ceva care ii contradice vorbele; vocea severa a consciintiei i se ascunde in dulcéti'a afectata a vorbeloru. In zadaru suride: ceea ce ascunde ii turbura privirea si o face nesigura. In zadaru jura consciintia

racterulu nationalu alu bisericiloru de limba nemagiara, cauta se luamu in deosebita atentiune o impregiurare factica despre carea cercurile dispunetorie si decidietorie — precum se vede — nu voescu a portá contu, si carea e: cum-cà in fiacare patura a stratului nationalitatiloru nemagiare din patria consciintia de nationalitate propria este atatu de desvoltata, încatu aceea prin nici unu sistem sau statutu nu se mai pôte suprimá. — O consciintia acésta carea — precum cu deosebire e si la nationalitatea magiara — nutrita prin iubirea de sine se intemeidia pe bas'a morala si din acésta basa isi isvoresce si putere de sin-aperare. Fiecare incercare dar', ce se indrépta spre suprimarea consciintiei nationale, vatemandu interesele bisericiloru, se pôte d'odata desvoltá cã atare eróre politica care, cu privire la pacea interna a conlocuitoriloru si totu-odata la interesele mai inalte ale statului, pôte nasce urmari daunóse, pe cari inse a le evitá in cãtu se pôte — este o detorintia de consciintia pentru fia-care patriotu.

„Si tocmai pentru aceea, pentru cã asia este, si pentru cã biseric'a gr. or. rom., in fidelitatea ei nedubitavara de nime si in aderint'a ei totudeauna doresce a fi statului spre servire si nisuesce a promová cu tóte puterile sale interesele statului conlegate cu ale sale proprie, — pe lãnga descoperirea cuprinsa in reprezentatiunile de mai susu a motivatoru ei ingrijiri façia de escatulu proiectu de lege in caus'a instructiunei si in scólele reale, cu scopu d'asi conservá propriile interese de esistenza, cutédia, prin acésta umilita insinuare a mea a pasí inaintea adencu stimetei case reprezentative cu acea rogare: cá, pe bas'a picipieloru cari singure asigurédia statului puterea, potestatea si inforirea, pe bas'a picipieloru sublime de libertate, egalitate si fratietate, cari nu suferu suprematia nici confessionalã nici nationalã, — se aiba gratiositate a redá d-lui ministru de culte si instructiune numitulu proiectu de lege despre gimnasia si despre scólele reale inca inainte de desbaterea specialã, si cu aceea indrumare: cá, aducendu acestu proiectu de lege in concordantia cu legile fundamentale ale patriei, prin cari se asigura drepturile de autonomia ale confessiuniloru si nationalitatiloru, si ast-feliu, prelucrandu-lu de nou cu ascultarea confessionalitatiloru, éra dintre acestea cu biseric'a gr. or. romana, — se-lu astérna in nóua redactare.

„Cuvintele mele de inchieiare le concentrediu in acea caldurósa rugatiune: cá Atotpotintele ingrijitoriu preste singuratici si preste popóre se trimita spiritulu de pace si de dreptate, se luminedie pe barbatii ce dirigu sórtea natiunei, si se primésca in scutul seu scump'a nóstra patria, pe Ungari'a!

Datu in Sibiu, in diu'a de 20 Februaru, anulu 1882.

In numele bisericeii gr. or. rom. din Ungari'a si Transilvani'a

Mironu Romanulu,
archiepiscopu si metropolitu.

dã acentulu seu o espressiune, care desminte ceea ce afirma. Intr'unu cuventu, daca nimicu esterioru nu ilu tradédia, sfersiesce prin a se tradá elu singuru.

Cine ar poté iubi sau stimá pe unu hipocritu daca ar apareã de odata in form'a lui cea adeverata? Ce aspectu ar avé vitiele lui acoperite pâna in acelu momentu in mantéu'a hipocrisiei?

S'ar vedé lacomu, apropiindu-si intr'unu modu perfidu si nedreptu bunulu altui'a, ambitiosu, silindu-se din invidia a patá glori'a altor'a si a castigá prin injosire o favóre pe care n'ar poté se o aiba prin meritele sale, voluptos, patandu-si ánim'a si viéti'a, nerespirandu de cãtu desfranarea, se va dá pe façia cum intinde din resbunare curse cunosutiloru sei, cum fura averea veduveloru si a orfaniloru, cum se silesce a face sgomotu si a provocá admiratiunea pe cându famili'a sa, victima a vanitatií lui, se cobóra cu incetulu, cade in miseria si in desconsiderare.

Vediutu ast-feliu, in tóta uritiunea lui morala, cine ar poté se-i acórde unu asemenea omu increderea sau stim'a.

Acésta este sórtea, acésta este viéti'a hipocritulu. Elu spera a invinge totulu prin prudintia, dar mai poternice de cãtu densulu, lumea si impregiurarile 'i restórna proiectele si triumfa de prefacétori'a lui.

Dintre toti pe care i-a incelat, elu este celu mai de plansu, trist'a esperientia i-o spune si-lu convinge, dar prea tardiu, cã sistemulu lui érá insasi imprudenti'a.

Se nu se incerce nimeni a se paré alt-feliu de cum este in realitate: ánim'a se-i fia totu asia de senina cá si figur'a, eugetarea totu asia de onesta cá si vorbele: éta adeverat'a prudentia, sorginte de multiamire, picipiu constantu si siguru de fericire.

(Binele publicu). Dem. D. Racovitia.

Reducerea censului.

Cei ce au urmaritu cu óresi-care atentiune luptele politice si desvoltarea parlamentarismulu din Austri'a in cei din urma 15 ani, voru fi observatu, cã reform'a electoralã a fostu unulu din punctele principali in programulu politicu alu fiacarei partide ce isi disputá puterea. Asia amu vediutu, cã un'a din primele ingrijiri ale nemtiloru centralisti, pe cãtu timpu au fostu la gubernu asia numitulu ministeriu civile Giskra-Herbst érá, cã schimbandu modulu de alegere alu deputatiloru la Reichsrath se isi perpetuedie preponderanti'a si supremati'a loru politica asupra elementelor negermane, prin o majoritate compacta si devotata in camer'a deputatiloru.

Sub pretectu cã modulu de alegere practiacatu pâna atuncea, in virtutea caruia deputatii la Reichsrath se alegeau prin si din sinulu dietelor provincieloru autonome érá vitiosu, din causa cã deputatii aceia erau in majoritatea loru partisani infocati ai autonomiei provinciale si preocupati fiindu de interesele loru particulariste, le lipsea rutin'a parlamentara si acea vedere agera si petrudietoria ce se recere pentru de a potea apará interesele generale ale monarchiei intregi, nemtii centralisti afirtau, cã totulu se va preface in bine, daca schimbanduse legea electoralã deputatii la Reichsrath voru iesi din alegeri directe, éra nu din sinulu dietelor provinciale. Gratia situatiunei politice de pe atuncea a monarchiei, candu nationalitatile erau trantite la parete, nemtii centralisti triumfara cu planulu loru machiavelicu si isi ajunsera funestulu loru scopu de a decapitá dietele provinciale si a le reduce la simple burouri de administrare si inregistrare provinciale, precum sunt de es. adunarele generale din comitatele unguresci, éra prin acésta a consolidá puterea si autoritatea politica a parlamentulu centralu din Vien'a in asia gradu, cá arbitrariulu si absolutismulu majoritatiei parlamentare se ajunga a fi nelimitatu si necontrolatu.

Cunóscemu cu totii care au fostu fructele acestei victorie a nemtiloru centralisti. Ele se numescu: banerotulu politicu si finantiaru din anulu 1875 ale carui consecentie se mai resimtu inca pâna in diu'a de astadi.

Nemtii centralisti au caditu prin propriile loru pecate si pentru cá radicanuse érási, ei se nu mai póta terorisá asia, precum o au facutu pe cãtu timpu au statu la putere, gubernulu comitelui Taaffe si actual'a majoritate a Reichsratulu s'a decisu a largi si marí cerculu colegieloru electorale ale comunelor rurale, prin reducerea censulu la 5 fl. Pâna acuma adeca, in comunele rurale din Austri'a celu care platea statulu o dare directa de 5 fl. n'avea dreptu de alegere nici activu si nici passivu, in tocmai precum este si in Ungari'a, unde censulu ce indreptatieste la votu incepe dela 8 fl. 34 cr. in susu. Prin reducerea censulu la 5 fl. actualulu gubernu austriacu are de scopu a repará o nedreptate a sistemulu electoralu de pâna acuma fatia cu sute de mii de cetatieni, cari din causa cã nu plateau o dare mai mare de 5 fl. erau eschisi dela exercitarea dreptulu loru electoralu, éra pe de alta parte va pune pe viitoru o stavila poternica contra eschiderei poporatiunei rurale negermane dela urn'a electoralã, de órece precum in Ungari'a prin censulu de 8 fl. 34 este eschisa dela urna majoritatea preponderantã a elementulu romanescu, in tocmai asia pâna acuma au fostu eschise elementele slave din Austri'a.

Acésta reforma liberalã a legei electorale austriace, are multi sorti de a fi primitã de majoritatea Reichsratulu si noi dorimu din sufletu, cá ea se fia sanctionata si promulgata cá lege pentru viitóriele alegeri. Modulu cum opositiunea centralista nemtiésca combate acésta reforma electoralã, prin care ei voru pierde multi deputati alesi in colegiele rurale, este caracteristicu pentru perfidi'a si fariseismulu loru politicu. Ei asemenea partidei dlui C. Tisza afectandu cá lupta sub drapelulu liberalismulu, nu potu combate cu nici unu argumentu seriosu si solidu reducerea censulu la 5 fl. fiindu cã acésta reduce a fostu si in programulu loru, unulu din punctele de parada ei combatandulu acuma, s'ar espune ridicolulu generalu. Pentru de a evitá deci acésta si a se aratá mai regalisti de cãtu regele, ei pretindu cã daca este vorba de a se reduce censulu, apoi acésta se se faca nu numai pâna la sum'a de 5 fl. ci puru si simplu se se introduca sufragiulu universalu. Se prea intielege cá va trece inca multu timpu pâna ce poporale austro-ungare se fia cópte pentru sufragiulu universalu si prin urmare, elu nici nu se va introduce. Reducerea censulu atatu in Austri'a

cãtu si in Ungari'a este inse un'a din cele mai importante cestiuini politice pentru nationalitatile trantite la parete si impilate. In specialu, noi romanii suntemu datori si trebue se ne luptamu cu tóte puterile nóstre pentru reducerea actualulu censu in vigóre, care precum s'a probatu de repetite ori, si mai in urma cu ocasiunea conferentiei electorale din Maiu anulu trecutú tinuta in Sibiu, eschide dela urna elementulu romanu, tocmai in acele cercuri electorale unde elu este séu in majoritate preponderantã séu chiaru absolutã.

Camilu.

Revista politica.

Sibiu, 17 Martiu st. n. 1882.

In 13 Martiu a. c. s'a incheiatu unu anu, de candu nefericitulu imperatu Alecsandru II alu Rusiei a fostu lovitu de mórte prin bombele umplute cu dinamita si nitro-glicerina a nihilistiloru cari i jurasera mórtea. In diu'a acestei triste aniversari urmatoriulu seu Alecsandru III a parasitu érási pentru prim'a óra castelulu Gatsin'a, acestu asilu de refugiu si sigurantia, in care duce o viétiã de prisioneru, pentru cá dupa o absentia de mai multe luni se visitedie capital'a sa abandonata si se asiste la miss'a funebra celebrata in biseric'a sf. Petru si Pavelu in memoria asasinatulu seu parinte. Urmatu de o escorta poternica, indata dupa terminarea servitiulu divinu s'a reintorsu la asilulu seu fortificatu din Gatsin'a. Pentru diu'a de 13 Martiu se asteptá unu manifestu imperatescu, prin care avea se se introduca reforme salutare in gubernulu Rusiei. Acelu manifestu nu s'a facutu si prin urmare reformele dorite si asteptate nu se voru introduce. Despre imperatulu se dice, cá ar fi caditu victima unei profunde melancolie si cá intr'un'a din dile ar fi disu cãtra intimii sei ce'lu incungiura, urmatórele cuvinte fatalistice: „Faceti voi ce veti vrea, potopulu totusi va veni!“ Sub potopu imperatulu de siguru cá n'a intielesu altceva decãtu revolutiunea nihilista.

Caracteristica pentru starea lucrurilor din provinciele resculate Hertiegovin'a si Crivosci'a este scirea ce ne vine din principatulu Muntenegru, cá adeca, principele Nicolae a datu ordinu de mobilizare intregi sale armate si cá acestu ordinu privesce si pe acei montenegrii cari se afla in strainetate. Adeverinduse acésta scire, apoi cu sigurantia se pôte afirmá, cá cele petrecute pâna acuma in provinciele resculate au fostu numai preludiulu resbelulu, ce va se erumpa din nou in Orientulu europénu.

Romania.

Adunarea deputatiloru.

Siedinti'a dela 12 Februaru 1882.

(Urmare.)

Dloru, eu, personalu, apreciediu fórte multu calitatile dlui Cogalniceanu, si ori cãtu de multu le-asiiu aprecia, pôte cá totu nu asiiu fi la nivelulu loru. Dara tocmai fiindu-cã cunoscu cãtu de mari sunt calitatile dsale, nu potu se'i fiu rivalu. Mai am inca unu motivu pentru acésta: tocmai fiindu-cã ilu cunoscu in totulu si pe deplinu, nu voiu se spunu de candu, fiindu-cã 'mi-e frica se nu me acuse cá 'l-am facutu betranu, dara celu puçinu dsa ne-a spusu cá e de 40 de ani pe aren'a politica, de aceea nu comitu o indiscretiune spunendu cá ilu cunoscu si eu de vreo 35 de ani, repetu dara cá'lu cunoscu, ilu admiru si'lu apreciediu dara nu potu se'i fiu rivalu, pentru cá natura si educatiunea ne-a facutu se mergemu totudeauna pe doue cai, cari fórte adesea s'au intalnit, inse ne amu intalnit pôte pentru cá se ne despartimu si mai multu.

Se lasamu acum scól'a si pusc'a ce dsa a spusu cá 2 Maiu a dat'ó saténului; se lasamu si acésta istoriei viitóriulu si istoriei care a precedatu resbelulu din urma, 2 Maiu a datu inse proprietate tieranulu; acésta nu se pôte negá. Dara d. Cogalniceanu a uitatu cá si eu sunt cam betranu. Eu credu cá sunt mai teneru decãtu dsa cu 3—4 ani, dara in sfirsitu dsa dice cá sunt mai betranu; fiindu mai betranu, óre nu trebue se sciu si eu nimicu din câte s'au facutu pâna la 2 Maiu si chiaru in diu'a de 2 Maiu?

Ce s'a facutu pâna la 2 Maiu vi le-am spusu in câteva cuvinte.

Fiindu-cã aci sunt fórte multi deputati tineri, fara a pretinde se fiu professoru, am dreptulu si

datori'a se le spunu in doue trei minute ce s'a facutu la 2 Maiu.

Am spusu că am luptatu doi ani cu conservatorii si proprietarii nostri. că se-i facemu se previe lovirea de Statu. Processele-verbale sunt aci; potu constatá că chiaru aci, in acésta incinta, care mai cu séma candu vorbescu de 2 Maiu devine si mai gloriósa, am luptatu se-i facemu se dea improprietarierea, se facemu o lege electorala mai conservatóre, — si intielegeti că atunci candu dicu aceste cuvinte de conservatoru, me deosebescu de aceia cari le dicu dar nu sunt conservatori. — Nu am isbitutu; processele-verbale mi se pare că s'au distrusu, dara totu trebeu se mai fi remasu cãtiva bestrani, sau cãtiva ómeni de vèrst'a de mijlocu, dintre cari potu citá pe dnu Andronicu, trebeu se fia si mai multi deputati, precum dnu Grigorescu.

O voce. D. Teriakiu.

D. C. A. Rosetti. In fine, in diu'a lovirei de Statu, adunarea aceea a intielesu si a datu totu ceea ce 'i se cerea, a datu improprietarierea tieraniloru. . . . Faptulu inse positivu este că in acele din urma toti proprietarii, toti deputatii, au datu totu si in modu negresitu multu mai bunu de cãtu ori-ce bine ar potea se dea o lovire de statu.

D. Cogalniceanu, chiaru in diu'a aceea, dela acésta tribuna, disese: „Se me trasnéscá Dumnedieu in diu'a candu voi lovi libertatea acestei tribune!“

Representantii natiunei l'au crediutu. D. Cogalniceanu inse arunca pe biuroulu Adunarei Mesagiulu de lovire de Statu, si luà fug'a fara caciula afara că se aduca geandarmi in sal'a Adunarei (aplause).

Éca cum d. Cogalniceanu, negresitu cu scopu bunu, a fostu aperatorulu, conservatorulu, proprietatier si liberatorulu sateniloru (aplause).

Aceste sunt fapte, nu cuvinte, si le póte controlá ori-cine; in diu'a candu se va dovedi că am spusu unu singuru neadeveru, primescu se fiu pusu sub epitropi'a dlui Lahovari, cum a fostu ieri d. Carp (ilaritate).

D. Al. Lahovari. Ceru cuventulu (ilaritate.)

D. C. A. Rosetti. Poti cere cuventulu; epitropi'a a remasu.

Totu ieri in diu'a de 11 Februaru, d. Cogalniceanu a disu, „ati facutu unu Rege, n'ati intemeiatu Regalitatea“, si tóta maioritatea acestei Camere pentru că a intielesu gravitatea cuvintelor dsale, n'a voitu se-lu intrerupa: n'a voitu se-i dea pretestu se dica: „mi-a scapatu unu cuventu pentru că am fostu intreruptu.“

Intielegu acésta Camera, pentru că o cunoscu de síese ani, si bine a facutu că nu a intreruptu.

Cum? in diu'a de 11 Februaru, la acésta tribuna, patriotulu dela 2 Maiu, liberatorulu dela 2 Maiu, dice că n'am intemeiatu Regalitatea!

Gravitatea acestoru cuvinte e cu atãtu mai mare, cu cãtu a parutu ieri că si intemplarea ajuta pe 2 Maiu se lovésca in 11 Februaru, aci la acésta tribuna sdrobíta de 2 Maiu.

Se luamu a-minte!

Nu voi desvoltá mai multu acésta cestiune pentru barbati cá dvóstra, si pentru toti cari sunteti acolo (aretandu partea drépta) si care v'ati pusu viéti'a in pericolu cá se faceti pe 11 Febr., pe candu ieri aplaudati pe 2 Maiu (aplause).

D. N. Blaremburg. Me mandrescu si astadi de ce am facutu atunci.

D. C. A. Rosetti. Sciu, on. dnu, că dta totudeauna te ai mandritu pentru tóte actele de libertate; si daca 'mi vei dice contrariulu va fi singura óra candu nu te voi crede. Dara sunt momente de mãnia, momente de nervositate care ne facu se ne perdemu echilibrulu si cá se vedeti că nu voiescu se atacu pe cineva, ve marturisescu că l'am perdutu si eu ieri candu am intreruptu pe d. Carp si ve ceru iertare. Daca unu omu de 66 ani este supusu unei asemenea bóle, 'i este permis si unui teneru se nu cugete unu momentu si se aplaude.

Cum? 2 Maiu, care s'a facutu cu lovire de Statu, are temelii, si 11 Februaru, care s'a facutu in deplina libertate, de tóta natiunea, este fara temelii si póte se vina acum 2 Maiu se ni le dea?

D. Jorgu Radu (senatoru). Nu de tóta natiunea.

D. C. A. Rosetti. Respectu Senatulu si regulamentulu si nu potu respunde la acésta intrerupere (aplause).

Dloru, 11 Februaru s'a facutu cu aprobarea natiunei intregi si s'a adoptatu mai in unanimitate de cãtra Camer'a lui 2 Maiu; si dicu mai in una-

nimitate, cã-ci póte nu au fostu de cãtu 2, 3 séu 4, cari se fi votatu contra.

Vedeti dara că acestu copilu a fostu alu natiunei, nascutu in libertate de unu corpu sanetosu si asistatu la nascere, constatatu si aprobatu de cãtra chiaru Camer'a aceea, de care nimeni nu póte dice că erá a lui 11 Februaru, éra nu a lui 2 Maiu.

Vedeti dara cãta legitimitate are 11 Februaru; si vine acum d. Cogalniceanu se ne dica că s'a facutu numai unu Rege, dara că Regalitatea sta in ventu! Se ne dica: n'are legi Regalitatea dvóstra!

Mai este in acésta Camera inca unulu dela 11 Februaru, si inca din cei mai sinceri, mai cu sciintia si cu onóre, care mai daunadi dicea asemenea: Regalitatea s'a facutu, dara nu s'a facutu si ceea ce trebeu s'o mantina.

Ei bine, dloru, noi dicemu: Regalitatea s'a facutu la 11 Februaru, candu natiunea, si prin plebiscitu, si prin votu aci in Camera, a proclamatu ceea ce votasera Adunările mame: unu principu strainu. Regalitatea s'a facutu atunci candu acelu care presidá acésta Adunare, d. Epureanu, spre a sdrobi calomniele din afara, cari despartiau natiunea in Moldoveni si Munteni, a proclamatu acestu votu, dicèndu că, nu Moldovenii, nu Muntenii, ci Romanii au datu votulu loru unanimu (aplause). Regalitatea s'a facutu candu ati proclamatu independenti'a.

Regalitatea s'a facutu candu alesulu dv. a mersu pe urmele eroiloru cari ne-au pastratu acésta tíera si candu dv. ati incoronatu faptele lui! (aplause prelungite), si vine acum 2 Maiu, in diu'a de 11 Februaru, se spuna că Regalitatea este numai unu nume? Lucrulu este fórtu gravu, dloru, si se cugetamu.

(D. Cogalniceanu intra in Camera si este primitu in aplause din unele parti ale Adunarei).

Daca aplausele acestea sunt ironice, le primescu, pentru că ironi'a din partea acelora cari, fara a voi se cugete, me acusa, acea ironia este o lauda pentru mine (aplause).

Ei, dloru, m'ati datu josu dela ministeriu si imi pare atãtu de reu, in cãtu imi resbunu acum, bucurandu-me că sunt liberu se vorbescu!

Voci in drépta. Nu te-am datu noi josu.

D. N. Catargiu. D. Fleva cere cuventulu.

D. C. A. Rosetti. La intreruperi cari nu sunt serióse pentru acela care le face, nu respundu.

Fiindu-cã vedu acum in fati'a mea pe acelu omu mare, care . . . (ilaritate), n'am dis'o, dloru, in gluma, am dis'o seriosu, pe acelu omu pe care-lu stimu ori de cãte ori spune că este despotu; inse nu-lu stimu candu jura că va respectá libertatea (aplause); acelu omu care, in diu'a de 11 Februaru, in numele lui 2 Maiu a spusu că Regalitatea nóstra nu are radecini, asi dorí se-mi spuna ce facemu acum? . . .

Am avutu grija se citescu astadi „Monitorulu“ că se nu-mi scape unu cuventu in contra omului aceluia pentru care am mare consideratiune pentru capacitatea lui, pentru activitatea lui, pentru inteligentia lui, pentru vigórea lui, si adesea, fara complimentu, pentru patriotismulu lui, candu vreu alta iritabilitate nu-lu impedeca (aplause).

Apoi, dloru, legea ce desbatemu acum nu este eauna din legile cele mai intaritóre . . . erá se dicu, a regalitatiei, m'am luat dupe vorb'a dlui Cogalniceanu, dara voi dice a Statulu romanu? Potemu noi se despartimu Regalitatea de Statulu romanu? Astadi mai cu séma candu . . . (oratorele face unu gestu in drépt'a si in stang'a) acésta dnii stenografi n'o potu scrie, dara dv. ati intieles'o.

Legea in desbatere este pentru intarirea poporulu romanu, prin urmare si pentru intarirea Regatulu; dara intemeierea Statulu si a Regatulu prin libertate, éra nu prin lovire de Statu. Éca unde me deosebescu de d. Cogalniceanu. Póte că iubescu dsa mai multu pe sateni de cãtu mine, si trebeu se'i iubésca de óre-ce pentru ei 'si-a calcatu juramentulu datu la acésta tribuna; dara eu nu'i potu iubi in felulu acesta; 'eu voi prin libertate se facu fericiti si liberi pe tierani.

Ei, dloru, fiindu că vediu acum aci pe d. Cogalniceanu, trebeu se'i mai dicu ceva, trebeu se'i mai spui, că dela cine cere cineva multu si spera multu, trebeu cãtra acela se fia mai aspru, mai esiginte.

Apoi, bine, dloru, óre logicu erá, dreptu erá, că se nu mai dicu patrioticu, că d. Cogalniceanu . . . cã-ci pe ceilalti ii ertu, că unii ce n'au nici inteligentia, nici capacitatea, nici forti'a, nici activitatea, nici esperiinti'a dlui; dara din partea dsale dreptu erá se vie aci se ne dica c'am facutu din

proprietarii moldoveni unu capu de Turcu in care tragemu? D. Cogalniceanu se pronuntie asemenea cuvinte! póte fi unu singuru omu care se nu intieléga gravitatea acestoru cuvinte esite din gur'a acestui barbatu? Aceluia 'i-asi spune că este prea copilu, séu că nu cunósce indestulu inaltele calitati politice ale dlui Cogalniceanu, daca ar pretinde că aceste cuvinte le-a disu cá o frasa de lupta, de polemica parlamentara. In diu'a in care le-a disu, dupa nedreptatea care esprima aceste cuvinte, aréta că urmasesce éra si acelasi scopu alu dlui de a face binele tieri, stapanindu-o singuru.

(Va urmá.)

Sciri diverse.

Din Cernauti primiramu in 15 cr. telegram'a ce urmédia mai la vale si care ne anuntia durerós'a scire, că inca un'a din puçinele colóne ale romanismulu din Bucovin'a a fostu sfarimata prin fatal'a lovitura a mortiei nemilóse. Éta telegram'a:

„Presiedintele Societatii literare

Baronulu Georgiu de Hurmuzachi

a repaosatu in 13 Martiu st. n.

Secretariulu: Bumbacu.“

Ce fratii Golescii au fostu pentru Roman'a si natiunea romana, aceea au fostu fratii Hurmuzachi pentru Bucovin'a si romanii din Austri'a. Natiunea intréga plange si jeleste la mormentulu lui George Hurmuzachi, care cu ánim'a sdrobíta de suferintie pentru patria si natiunea s'a iubita, ne-a parasitu pentru totudeauna.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a lui eterna!

— (Necrologu). Sofi'a Popovicu nasc. Paladiu in numele ei si a filorlu sei Nicolau, preotu gr. cat. in Folea (Banatu) a soçiei acestuia Mari'a, Dionisiu subnotariu in Almasiu-mare, a fiicei Elisabet'a, si número-seloru rudenii, anuncia cu ánim'a franta de dorere, că multu iubítulu ei consoçiu, repective tata si socru

Petru Popovicu

preotu gr. cat. si asesoru la s. scaunu consistorialu alu Lugosiulu, in Cibu in 10 Martiu st. n. 1882 au repaosatu in Domnulu, de unu greu morbu de aprindere de plumani in etate de 58 ani.

In repaosatulu famili'a si-a perdutu radiemulu, biseric'a unu devotatu sacercode, si natiunea unu credinciosu fiu.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a lui eterna!

— (Necrologu.) Mari'a Prodanu acum vedu-vita Vladuti cu uniculu seu fiu Teofilu preotu gr. cat. si soçi'a lui Ann'a nasc. Bochisiu, Vasiliu Vladuti, Lazaru Huza not. consist., Julian'a Capitanu nasc. Florianu, Joanu Fekete Negrutiu canonicu, Simeonu Fekete Negrutiu, Ann'a Fekete Negrutiu ved. preot. Duille, Susan'a Popu nasc. Fekete Negrutiu preotésa, Mari'a Popu preotésa, Dionisiu Hortopanu preotu, Joanu Bochisiu preotu, impreuna cu soçiele, soçii, fi si ficele loru, cu ánim'a infranta de durere aducu la cunosciinti'a toturor consangeniloru, amiciloru si cunoscutiloru, cã: preaiubitulu soçiu, parinte, frate, veru, unchiu, afnu, cuscru si consangénu

Joanu Vladuti

parochulu gr. cat. alu Fizesiulu Gherlei in spre dimineti'a dilei de 1/13 Mariu a. e. — p'ovediutu cu santele taine ale moribundiloru — a repaosatu in D-nulu, intr'alu 62-lea anu alu vietiei si 35-lea alu fericitei casatorii si alu pastoriei sufletesci, intru care a lucratu cu zelu neobositu spre marirea casei Domnului si indreptarea poporulu incredintiatu pastoriei densulu.

Osamintele-i reci s'au astrucatu in 4/16 Martiu a. e. la 10 óre a. m. in cimiteriulu bisericei gr. cat. din Fizesiulu Gherlei.

Fizesiulu Gherlei, in 1/13 Martiu 1882.

Fia-i tierin'a usióra si memori'a eternu-binecuventata!

— (Pentru nefericitii arsi din Scorei.) Dela Ilustritatea sa dlu Antonie de Mocsonyi din Verpelét amu primitu 10 fl. v. a. pentru acei nefericiti. Acésta suma o vomu espedá impreuna cu altele, ce ne voru mai incurge la locul destinatiunei loru. Multiamindu marimosulu donatoriu pentru nobilulu seu daru, dorimu cá densulu se aiba multi imitatori. Din parte-ne suntemu totudeauna gata a primi ofrande si ale inaintá la adres'a loru.

— (Cea mai veche inscripțiune latina.)
In luna Aprile anulu trecut, s'a descoperitu într'unu momentu anticu, situatu in valea care desparte Quirinalulu de Viminalu, unu vasu care pórta o inscripțiune arhaica.

D. Mechel Breal s'a insarcinat cu citirea acestei inscripțiuni si a prezentatu testulu si traducerea la Academia inscripțiilor, observandu că testulu este celu mai vechiu ce a remasu dela Latini.

Éca tecstulu, asia cum este scrisu pe vasu:

Joveis at deivos qoi medmitat nei ted endo cosmisu irco sied; ast ted nois io peto ites iai pacari vois Dzenos med feked en manom einom, Dzenoi ne med malo statod.

Éca acum traducerea in limba latina classica:

Jupiter aut quicumque deus qui me recipiat, ne in tuas manus, peccatorum causa, iste veniat; at, tu velis hoc dono, his precibus pacari a nobis. Dzenos me obtulit in bonam partem, Dzeno igitur ne veniam in malam partem!

Este vasulu care vorbesce si se róga in numele lui Dzenos:

„O tu, Jupiter, sau ori-care altu Dieu caruia voi fi oferitu, cá acela (repausatulu) se nu cada in manile tale din pricina pacatelor sale, inse lasa-te a fi induplecatu prin aceste rugaciuni ce ti le adressamu Dzenos m'a oferitu pentru binele seu, se nu fiu pentru reulu lui!“

Dara inscripțiunea trebuie ficsata in timpulu lui Appius Claudius, pe la inceputulu secolului alu cincilea inainte de er'a nóstra.

— (IV Puplicatiune despre contribui-rile incurse la comitetulu beusianu in favorea gimnasiului greco-catholicu romanu de Beusiu.)

D. Georgiu Breancu cetatienu Beusiu 10 fl.

D. Joanu Tuduescu docente Lipov'a a tramisu dela dsa 1.—, Davidu P. Simonu 5.—, Societatea maestrilor calciunari 5.—, Societatea maestrilor co-jocari 5.—, Reuniunea invetiatorésca 10.—, G. Fagarasi advocatu 2.—, D. Dabiciu notariu 1.—, V. Jotica adj. not. 1.—, Dem. Cismasiu 1.—, J. Fogarasi 1.—, Dem. Veche 1.—, Jos. Vuculescu 1.—, Moise Magdu 2.—, Nic. Rosiu —.50. Sum'a 36 fl. 50 cr.

Dómn'a Leontina Romanu nascuta Balomiri a tramisu dela: S. Balomiri jude reg. pens. Sabesiu 5.—, Joanu Onitiu comerciante propr. Sabesiu 5.—, Georgiu Anghialu cons. pens. Sabesiu 5.—, Joanu Paraschivu subjude reg. Sabesiu 5.—, Const. Cretioescu comere. Sabesiu 3.—, Joanu Munteanu adv. Sabesiu 1.—, Joanu V. Barcianu protonot. magistr. Sabesiu 1.—, Dr. Aureliu Mihaiu Romania 5.—, Joanu Porutiu funct. la Consul gen. Rom. Pest'a 5.—, Corneliu Vornica 1.—, dn'a Aurelia Dumitreanu nascuta Vornica Buda 1.—, dni Alexandru Nedelcu propr. Pest'a 2.—, Georgiu Mocioni mare propr. Pesta 5.—, Joanu Fauru jude la curtea supr. de apel. Pesta 1.—. Suma 50 fl.

(Va urmá.)

Limba romanésca si cea latinésca.

(Urmare.)

In Palod'a din 1. Ian.:

Lunea trecuta se vediura, in mánile curierului, scrise pe band'a „Contemporanului“ vorbele urmatóre:

A se inapoi redactiunei:

a) Pentru-cá limb'a acestei reviste este plina de barbarisme.

b) Pentru-cá redactorii sei impun vorbeloru romane pronuntia jidovésca din Targulu Cucului sau de pe tiermurele Bahluiului si ale Cacainei; si in fine,

c) Pentru-cá avura aroganti'a de a presintá acésta revista, publicului cu o ortografia individuala si absurda, in-timpu-ce avemu in tíera o ortografia modelu si rationala: *ortografi'a Academiei romane.*

(ss.) D. Matheescu (Professoru).

In „Resboiulu“ din 5 Ianuariu acestea absurditati:

Gresieli de limba. — Mai tóte diariete, atátu din capitala cátu si din judetie, sunt pline de gresieli, nu numai ortografice, ci de limba chiaru. Despre celu d'ántaiu nu mai vorbimu; ortografi'a nóstra nefindu inca definitivu fixata, fla-care scrie cum ilu taie capulu, in câte 5—6 felhuri, desi ar trebui se aiba celu putinu unu sistemu ortograficu. Lucrulu principalu este cá se comite gresieli *gramaticale* neiertate si, ceva mai multu, asemenea gresieli se strecóra chiaru in „Monitoriulu oficialu“, in actele ce pórta iscalitur'a M. S. Regelui.

Ást-feliu, cá se damu unu esemplu, in fruntea „Monitoriului oficialu“ d'alaltaieri, pag. 1, col. 1,

figurédia unu in altu *ordimu de di* alu Regelui cátra ostire, in care se dice intre altele: „silintiele vóstre . . . *dau* róde noi.“ in locu de *dá*.

Totu in „Monitoriulu oficialu, in numerulu de ieri, la discursulu de felicitare adressatu Regelui, cu ocaziunea anului nou, de cátre d. ministru de interne Rosetti, citimu: „Romanii . . . cu iubire si cu credintia *crescênde*.“ Form'a acésta de *crescênde*, *crescênde* nu exista in limb'a nóstra romanésca, ea este curatu maimutiare dupa frantiuzesce, introduse de óre cari pretinsi literati.

Gesieli de feliulu acesta sunt fórté multe, si ar fi de doritu cá celu putinu in fóia oficiala se nu se mai repete, cá-ci siéde rusine.

Unu profesor de limb'a romana „fára a o sci (!?) — Supt acestu titlu, diariulu „Timpulu“, relevandu cele dise de noi in privinti'a unoru *gresieli de limba* strecurate in fóia oficiala, vrea se ne dea lectiuni de limb'a romanésca. Intre altele, pretinde cá e gresiéla cându noi sustinemu cá nu trebuie se scrimu si se dicemu *dá* in locu de *dau*, la pers. 3 plur. indic. prez.

Ne miramu fórté multu de acésta retacire a celoru dela „Timpulu“. Daca limb'a romanésca, pe care d-loru pretindu a o sci, fara s'o scie ar fi o limba mórtá, amu mai intielege controvers'a ce vrea se ridice; dar, slava Domnului, limb'a nóstra este inca in viétia, e o limba vorbitóre, si prin urmare nu póte se incapa nici-o controversa.

Pentru cá se convingemu pe confratii nostri cá noi avemu dreptate, ii rugamu se ia sém'a bine la graiulu viu alu poporului nostru — care dice „*ei dá*“, iar nu *dau* — si totu-d'odata se consulte si gramatic'a eruditului d. *Cipariu*, unde se arata cá, la conjugarea I, prezentulu indicativului se termina in *á*, iar nu in *au*.

(Va urmá.)

Pretiturile cerealeloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la

14 Martiu st. n. in Sibiu:

Gráu, dupa cualitati	1 hectolitru	fl. 8.20—9.—
Gráu, anestecatu	1 „	„ 7.——7.80
Secara	1 „	„ 5.60—6.—
Papsioiu	1 „	„ 5.30
Ordiu	1 „	„ 5.60—6.—
Ovesu	1 „	„ 3.10—3.50
Cartofi	1 „	„ 2.75
Mazare	1 „	„ 10.—11.—
Linte	1 „	„ 12.—14.—
Fasole	1 „	„ 6.50—7.50
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	„ 35.—37.—
Untura (unsóre topita)	50 „	„ 34—35
Carne de vita	1 „	„ 46—48
Oua 10 de	1 „	„ —25

Banc'a generala de asigurare mutuala „Transilvani'a.“

A XIII-ea adunare generala ordinara

va avea locu **Dumineca in 2 Aprile c. n. la 3 óre dupa prandiu** in cas'a proprie a institutului (strad'a Cisnadiiei Nr. 5.)

Obiecte de pertractare:

1. Darea de séma despre afacerile anului 1881.
 2. Raportulu comitetului de supraveghiare.
 3. Intregirea consiliului administrativu.
 4. Propuneri incurse.
 5. Sortiri de obligatiuni ale fondului de intemeiare
- Sibiu, in 9 Martiu 1882.

(76) 2—2

Consiliulu administrativu.

Bilantiulu anualu

din 31 Decembre 1881

alu „Institutului de creditu si de economii Albin'a“.

Active:

Cass'a in numerariu	fl. 48933.63
Moneta	15623.89
Cambie de banca	672450.06
Cambie si obligatiuni dela reuniuni de creditu	26858.35
Imprumuturi pe hipotece	446191.33
Credite ficse	46905.53
Avansuri pe efecte publice	7546.—
Realitati	fl. 55249.43
dupa amortisare de	1000.—
Realitati vendute	9730.96
Efecte publice dupa specificatiune	199472.45
Efectele fondului de garantia ale scrisuriloru fonciare dupa specificatiune	208303.30
Efectele fondului de pensuni alu functionariloru institutului	2069.—
Mobilieru	fl. 2228.74
dupa amortisare de	222.87
Diverse conturi debitóre	94892.10
	fl. 1835231.90

Passive:

Capitalu socialu 3000 actiuni a fl. 100.— anume:	
1000 actiuni	fl. 100000 —
2000 actiuni cá fondu de garantia alu scri-suriloru fonciare	200000.— fl. 300000.—
Fondulu de reserva alu actionariloru	27304.26
Depuneri pentru fructificare	1010754.21
Scrisuri fonciari in circulațiune	fl. 400700.—
Scrisuri fonciari esite la sorti	9400.— „ 410100.—
Fondulu de garantia alu reuniuniloru	18700.74
Fondulu de reserva alu reuniuniloru	144.26
Fondulu de garantia alu inprumuturiloru hipotecari	689.68
Fondulu de pensuni alu functionariloru	2626.17
Dividende neridicate	1979.—
Interese anticipate pro 1882	14798.73
Diverse conturi creditóre	1237.76
Profitu curatu	46897.09
	fl. 1835231.90

Sibiu, in 31 Decembre 1881.

Josifu Sterca Siulutiu m. p., Gregoriu Mateiu m. p., Visarionu Romanu m. p., Romulu Petricu m. p., membru de directiune. membru de directiune. directoru esecutivu. comptabilu.

Subsemnatulu comitetu am esaminatu bilantiulu presentu si confrontandu-lu cu registrele principali si ausiliari ale societatii tñute in buna regula, Pam gasitu in consonantia cu aceleasi si exactu.

Sibiu, in 14 Martiu 1882.

Comitetulu de revisiune:

Dr. Aurelu Brote m. p.

Joanu Cretiu m. p.

Mihailu Kabdebo m. p.

Pentru imflaturi, acréla de stomacu, hoemorhoide, incuietura, patima de ficatu si de fiere, sange necuratu, congestiune de sange la capu si la peptu.

Preparatu dupa ordinatiune speciale medicala.

Parti principali:

Estrase din erburu medicinali elvetiane.

Mai folositoriu si mai eftimu cá tóte apele amare.

Incetu desfacéndu. Aplicabilu la patienti de ori-care etate.

Absolutu nesticatoriu.

Prospecte care cuprindu intre altele, numeroase pareri de ale ómeniloru de specialitate despre folosu si nesticatiune, se dau gratis

in farmaciele urmatore. Se se céra respicatu: piluri elvetiane dela farmacistulu R. Brandt. Se vendu pachetate numai in dose de tinichea, continendu 50 piluri cu 70 cr. si in dose mai mici de proba 15 piluri cu 25 cr. Fiacare cutióra cu pilule genuine elvetiane trebuie se aiba vigneta de susu, crucea alba elvetiana pe fundu rosu, cá si cifreulu numelui fabricatorului. Representatulu seu pentru Sibiu este dlu farmacistu Augustu Teutsch, éra pentru M. Osiorheiu dlu Danielu Bernardy. Acestu medicamentu veritabilu se póte aflá si in fiacare farmacia buna din Austria. (53) 5—12

Editoru si redactoru responsabile: G. Baritiu.

Tipariulu lui W. Krafft.